

ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ก้กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

The Human Resource Development Needed of Public Health Staff to Rajanagarindra Rajabhat University Role into ASEAN Community

นวิสนันท์ วงศ์ประสิทธิ์ และสุปราณี จ้อยรอด

อาจารย์ประจำหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

Abstract

The research topic was The Human Resource Development needed of public health staff to Rajanagarindra Rajabhat University role into ASEAN Community. This study was a mixed method research with sequential transformative designed. The purposes of this study were to 1) study the Human Resource Development (HRD) needed of public health staff to Rajanagarindra Rajabhat University role in ASEAN Community and 2) propose curriculum in to the graduate courses in public health sciences. The samples were public health staff in chachoengsao province, in which the key informants of qualitative research were administrators of around 24 peoples and the samples in quantitative research were public health staff of around 400 peoples. In-depth interview technique was used in qualitative data. The quantitative method sample size was determined according to Taro Yamane method and data collected through a survey with the Cronbach's alpha reliability of 0.82. The statistical analysis, including percentage, mean and standard deviation, was used.

It was found that: the HRD needed of public health staff to Rajanagarindra Rajabhat University role in ASEAN Community were as follows: 1) the most needed was to increase the field public health practice course for students, 2) to provide the ASEAN language training for public health staff to be able to communicate with the patients and 3) to support academic and research in community. In addition, the proposed curriculum in to the graduate courses according to the needs of public health staff and community were as follows: 1) the course which provided the good health promotion staffs, 2) good communication and interaction with others well, and 3) the course which can access to real community problems should be established and 4) the course which provided public health staff who good English language communication.

Recommendation from this study, the university policy maker should increase the practical course in field for the public health students for their better understanding about their job and work in the future, in addition they should be Improve public health course for providing the effective public health staff in order to be the good health promoting staff and really meet the need of community.

Keywords : Mixed Method, Human Resource Development, Public health staff

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานแบบการวิจัยเชิงคุณภาพนำมาก่อนการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และ 2) เสนอแนะหลักสูตรการสอนเกี่ยวกับด้านสาธารณสุขในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทางสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพคือผู้บริหารทางสาธารณสุข จำนวน 24 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ทีมผู้วิจัยสร้างขึ้น และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข จำนวน 400 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์โรว์ ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุขต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน มี 3 ลำดับที่สำคัญ ได้แก่ 1) ต้องการให้สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เพิ่มเวลาการฝึกปฏิบัติสำหรับนักศึกษา 2) ต้องการให้อบรมภาษาอาเซียนให้บุคลากรทางสาธารณสุขเพื่อให้สามารถสื่อสารกับผู้ป่วยได้และ 3) ต้องการให้เป็นแหล่งสนับสนุนวิชาการและวิจัยของชุมชน ส่วนการเสนอแนะหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ในระดับปริญญาตรีนั้น มีข้อเสนอแนะว่ามหาวิทยาลัยควรสร้างหลักสูตรที่สามารถผลิตเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความสามารถดังนี้ 1) เป็นนักสร้างเสริมสุขภาพที่ดี 2) มีทักษะการสื่อสารที่ดีกับผู้อื่น 3) หลักสูตรควรสามารถเข้าถึงปัญหาของชุมชนได้อย่างแท้จริง และ 4) ต้องการให้สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ดี

สำหรับข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายเพิ่มเวลาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์เพื่อให้สามารถเข้าใจลักษณะงานและมีความมั่นใจในการทำงานมากขึ้นในอนาคตและควรปรับปรุงหลักสูตรให้สามารถผลิตนักวิชาการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพเป็นนักส่งเสริมสุขภาพที่ดีและเข้าถึงชุมชนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ : การวิจัยเชิงผสมผสาน, การพัฒนาบุคลากร, บุคลากรทางสาธารณสุข

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค ดังจะเห็นได้จากข้อตกลงการค้าเสรีของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งเป็นการรวมตัวของชาติใน ASEAN 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย, พม่า, ลาว, เวียดนาม, มาเลเซีย, สิงคโปร์, อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์, กัมพูชา, และบรูไน เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน และมีผลเป็นรูปธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกว่าช่วงที่ผ่านมาเช่น มีการเดินทางไปทำงานของแรงงานอย่างเสรีในเขต ASEAN โดยเฉพาะบุคลากรทางการแพทย์ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล เป็นต้น รวมทั้งแรงงานประเภทอื่นๆ จึงมีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานและที่อยู่มากขึ้น และเพื่อให้ประชาชนไทยมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้กำหนดในแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 และ 12 เพื่อเตรียมความพร้อมด้านคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีคุณภาพ กลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญคือการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกวัยมีทางเลือกและสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และความรู้ที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและความรู้ใหม่โดยสร้างนิสัยใฝ่รู้ตั้งแต่วัยเด็ก ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร หน่วยงานและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทำให้เกิดความคิดริเริ่ม การสร้างปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นหลักในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนท้องถิ่น ขณะนี้มี 38 แห่งทั่วประเทศ ได้มีการเปิดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท และบางแห่งได้เปิดในระดับปริญญาเอก ภารกิจหน้าที่

สำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศคือ มุ่งเน้นปรัชญาการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นหลัก และบางแห่งมีศักยภาพในการพัฒนางานวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นและกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น และพัฒนาจนกระทั่งได้มีองค์กรภายในมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเกิดขึ้น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีนโยบายให้โอกาสทางการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้นักในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง (มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, 2557) โดยเฉพาะการปรับตัวของประชาชนเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าของประชาคมอาเซียนตั้งแต่ปี 2558

กระทรวงสาธารณสุข เป็นองค์กรสูงสุดที่รับผิดชอบเรื่องสุขภาพอนามัยของประชาชนให้อยู่ดีมีสุข เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลด้านสาธารณสุข มีหน่วยงานในความรับผิดชอบทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยในส่วนภูมิภาค มีหน่วยงานแบ่งเป็นระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล เพื่อขยายบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงประชากรกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด อีกทั้งเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นจากการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการที่สอดคล้องกับความต้องการแท้จริงของประชาชนมากที่สุด ซึ่งหน่วยงานที่เป็นตัวแทนของกระทรวงสาธารณสุขในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ได้แก่ สำนักสาธารณสุขระดับจังหวัด อำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตามลำดับ สำหรับผู้บริหารและปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขนั้นประกอบด้วยนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้บริหารสาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แพทย์ พยาบาล นักวิชาการสาธารณสุข เป็นต้น โดยมีบทบาทหน้าที่ทางด้านบริหารงานด้านสาธารณสุขให้เป็นไปตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ส่งเสริมสนับสนุน ควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

บุคลากรทางด้านสาธารณสุขจึงนับว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญยิ่งในของระบบบริหารงานสาธารณสุข เนื่องจากเป็นผู้ให้บริการทางด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนโดยตรง เป็นบุคลากรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดในการให้บริการทางสาธารณสุข และมีบทบาทในการให้บริการทางสุขภาพและพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี อันจะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้แข็งแกร่งและเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ในทางตรงกันข้ามหากประชาชนสุขภาพไม่ดีประเทศย่อมจะพัฒนาได้

ช้ากว่าประเทศอื่น ดังนั้นความรู้ความสามารถและศักยภาพของบุคลากรทางสาธารณสุขจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจดูแลผู้ป่วยและสุขภาพประชาชนได้บรรลุผลสูงสุด (Lammintakanen, Kivinen, & Kinnunen, 2008, pp: 556-564) สอดคล้องกับโฮลตันและสวอนสัน (Holton and Swanson, 2001) กล่าวไว้ว่าการพัฒนาบุคลากรหมายถึงการวางแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อตั้งศักยภาพสูงสุดของบุคลากรออกมาให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องทราบความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรหรือความต้องการในการพัฒนาบุคลากรก่อนทุกครั้งเพื่อจะได้นำมาวางแผนการพัฒนาบุคลากรได้ตรงกับความต้องการนั้นๆ สอดคล้องกับ นวสันท์ วงศ์ประสิทธิ์ (2556, หน้า 22-37) พบว่า แนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงพยาบาลเอกชนในประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพนั้นขั้นตอนแรกต้องเริ่มต้นด้วย การค้นหาความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันประกอบด้วยกิจกรรมการค้นหาความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การทำแบบสำรวจความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development survey needed) การสังเกตจากข้อร้องเรียนของลูกค้า แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น จากนั้นจึงนำข้อมูลมาสรุปผลและประเมินว่ามีความจำเป็นในการพัฒนาด้านใดบ้าง เช่น ด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติการ เป็นต้นก่อนดำเนินการวางแผนการพัฒนาบุคลากรในองค์กรต่อไปไม่เช่นนั้นจะส่งผลให้การพัฒนาบุคลากรไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงขององค์กรซึ่งนอกจากไม่สามารถแก้ปัญหาให้องค์กรได้แล้วยังมีผลให้องค์กรนั้นเสียค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรโดยไม่คุ้มค่าอีกด้วย จากบทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเสริมสร้างค่านิยมที่ดีและเป็นผู้นำความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ นโยบายหนึ่งที่สำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ที่กำลังเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของชาติและรองรับการเปิดเสรีทางการค้าหรือ AEC (ASEAN ECONOMICS COMMUNITY) ดังกล่าว ได้แก่ การจะยกระดับสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ จากเดิมสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาเป็นคณะสาธารณสุขศาสตร์ เพื่อขยายบทบาทและให้สามารถวางแผนจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเฉพาะทางสำหรับบุคลากรทางสาธารณสุขของจังหวัดฉะเชิงเทราและใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะส่งผลให้บุคลากรทางด้านสาธารณสุขในท้องถิ่นมีความสามารถในการ

ปฏิบัติงานส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสุขภาพ ของประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในที่สุด

ทีมผู้วิจัยคือ ผศ.ดร.นวัสนันท์ วงศ์ประสิทธิ์ และอาจารย์สุปราณี จ้อยรอด ซึ่งเป็นคณาจารย์ในสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ จึงมีความสนใจศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อบทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ความคาดหวังและความจำเป็นที่ต้องการในอนาคตอันเนื่องมาจากผลกระทบของการเปิดประชาคมอาเซียนและคาดว่าจะการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศักยภาพประชาชนและบุคลากรด้านสาธารณสุขทุกระดับ และใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางออกแบบหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรด้านสาธารณสุขของจังหวัดฉะเชิงเทราที่ตรงกับความต้องการของชุมชนมากที่สุด รองรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed method) แบบการวิจัยเชิงคุณภาพนำมาก่อนการวิจัยเชิงปริมาณ (Sequential exploratory Design) (Creswell, 2009 : 209) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีคุณสมบัติตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัยมากที่สุด คือ เป็นผู้บริหารด้านสาธารณสุขในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งหมด 24 คน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยในส่วนนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรในการวิจัย เป็นบุคลากรด้านสาธารณสุขของจังหวัดรวมทั้งหมดจำนวน 2,245 คน กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ของยามาเน่ (Yamane, 1973) กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และยอมให้ขนาดความคลาดเคลื่อนของตัวอย่างเกิดขึ้นได้ไม่เกิน + 5% ($e=0.05$) โดยได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 339 คน ในการวิจัยครั้งนี้จะกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน

การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ แบ่งตามวิธีการวิจัยดังนี้

1. สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในส่วนนี้ ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร (Documentary study) ทั้งเอกสารภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi instructive interview guide) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Patton (1990) ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

2. สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างจากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ และประยุกต์แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาบุคลากรของ Holton and Swanson (2001) เกี่ยวกับความต้องการบุคลากรทางสาธารณสุขที่อยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทราทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์เพื่อรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน เป็นข้อเสนอแนะในด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนด้านสาธารณสุข แบบสอบถามได้หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์ของแอลฟาครอนบาค (α -Coefficient) (Cronbach, 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82 ได้จำนวนแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 398 ชุด คิดเป็น 99.5%

3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมีนาคม - ตุลาคม 2558

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 82.25 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 17.75 อายุส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.25 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 59.75 รองลงมา มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 33.25 สถานภาพ ส่วนใหญ่ มีสถานภาพ คู่คิดเป็นร้อยละ 57.25 รองลงมาสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 36.25 ตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นสายวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 48.25 รองลงมา เป็นสายสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 31.75 ประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมา ประสบการณ์ทำงานระหว่าง 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.50

2. ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

2.1. จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารทางสาธารณสุขของจังหวัดฉะเชิงเทรา ประเด็น ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สรุปผลสำคัญ 3 อันดับแรกได้ดังนี้

2.1.1 ต้องการให้สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพิ่มเวลาการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาให้มากขึ้น โดยพบจำนวนความต้องการมากที่สุด คือมีจำนวน 20 คนจากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 24 คน

2.1.2 ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดอบรมภาษาอาเซียนเพื่อให้นักศึกษาด้านสาธารณสุขสามารถสื่อสารกับผู้ป่วยได้ พบจำนวนความต้องการรองลงมา คือมีจำนวน 15 คนจากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 24 คน

2.1.3. ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เป็นแหล่งสนับสนุนวิชาการและที่ปรึกษาทางด้านการวิจัยของชุมชน เพื่อหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาพร้อมกับชุมชน พบจำนวนความต้องการลำดับที่สาม คือมีจำนวน 8 คนจากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 24 คน

2.2. จากการสำรวจความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางด้านสาธารณสุขต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคม เพื่อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยการใช้แบบสอบถามสำรวจ

ความคิดเห็น สรุปผลได้ดังนี้

จากการศึกษา ข้อเสนอแนะในด้านการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ พบว่าความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ทุกหัวข้ออยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยข้อเสนอแนะเรียงลำดับจากระดับมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขที่มีความสามารถส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี มากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$, S.D=0.68) รองลงมาต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขที่มีทักษะในการสื่อสารกับบุคคลอื่นเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.21$, S.D=0.69) ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีคุณภาพ ($\bar{x} = 4.21$, S.D=0.67) ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขสามารถเข้าถึงปัญหาสุขภาพของชุมชนได้เป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.20$, S.D=0.70) ลำดับต่อมาต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่มีทักษะด้านการเสริมพลังให้กับประชาชนในชุมชนและมีทักษะในการสร้างแรงจูงใจทางบวกในการดูแลสุขภาพ ($\bar{x} = 4.13$, S.D=0.67) ลำดับต่อมา ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่สามารถสนับสนุนกิจกรรมทางสุขภาพในชุมชนอย่างเต็มความสามารถ ($\bar{x} = 4.13$, S.D=0.64) ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขที่สามารถผลิตสื่อด้วยคอมพิวเตอร์ได้ ($\bar{x} = 4.00$, S.D=0.73) และต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี ($\bar{x} = 4.06$, S.D=0.71) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผู้วิจัยขอนำเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการอภิปรายผล 3 ประเด็นใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษารายประเด็นความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ที่พบมากที่สุด ได้แก่ ต้องการให้สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์เพิ่มเวลาการฝึกปฏิบัติให้กับนักศึกษาให้มากขึ้นจากเดิมฝึกปฏิบัติเพียง 1 เดือนหรือต้องการให้สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ให้เน้นการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาให้มากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของสงครามชัย สีทองดี และธัชณามดี ใจงาม (มปป.) ที่ได้ศึกษาสภาพ

ปัญหาและสมรรถนะที่เป็นจริงของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต ในการปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล กรณีศึกษาเครือข่ายบริการสุขภาพที่ 9 ผลการวิจัย พบว่ามีปัญหาในการปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านระบบ การจัดการ และด้านทักษะ ซึ่งมีคะแนนระดับการปฏิบัติงานอยู่ใน ระดับปานกลาง

จากศาสตร์การเรียนการสอนทางด้านสาธารณสุขนั้นเป็น ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการ ทำงาน เนื่องจากเป็นการทำงานกับความภาวะสุขภาพและความเจ็บ ป่วยของคน ที่มีองค์ประกอบทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ จิตวิญญาณ และเป็นมิติที่ซับซ้อน ไม่อาจใช้ทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ในการดูแลรักษาได้เหมือนกันทุกคน เช่น อาการเจ็บป่วยของผู้ป่วย บางคนสามารถรักษาด้วยการรับประทานยาฆ่าเชื้อชนิด A ได้ ในขณะที่บางคนไม่สามารถใช้ยาชนิด A ได้ เนื่องจากมีอาการแพ้ยา ดังกล่าวหรืออาการไม่รุนแรงอาจไม่จำเป็นต้องใช้ยาอาจแค่เพียง พักผ่อนหรือหลีกเลี่ยงสิ่งกระตุ้นก็หายจากโรคได้ เป็นต้น หรือ บางครั้งการตรวจร่างกายผู้ป่วย เช่น การตรวจร่างกายโดยดูทอนซิล ว่าปกติหรือไม่นั้น หากไม่ได้ฝึกปฏิบัติในการดูของจริงก็จะไม่ สามารถแยกแยะได้ว่าลักษณะแบบใดที่เรียกว่าปกติและลักษณะใด ที่เรียกว่าผิดปกติ หรืออาการแสดง เป็นต้น หลักสูตรจึงต้องกำหนด ให้มีชั่วโมงฝึกปฏิบัติงานมากขึ้นจะช่วยให้ นักศึกษามีความมั่นใจและ สามารถได้ประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของทองปาน บุญกุล, ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล และวิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล (2555, หน้า 28-37) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนต่อความสามารถใน การถ่ายโยงความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษา พยาบาล โดยผู้วิจัยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิด ของการถ่ายโยงความรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความ สามารถในการถ่ายโยงความรู้ของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ ผ่านการเรียนที่ได้รับการสร้างสถานการณ์ การเห็นภาพจริง จะมี คะแนนความสามารถภายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสามารถในการปฏิบัติงานกลุ่มทดลองมีความสามารถในการปฏิบัติ งานดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้มีรูปแบบการสอนก่อน แสดงให้เห็นว่าการ เรียนรู้แบบฝึกปฏิบัตินั้นจะได้ผลดีกว่าการสอนเพียงทฤษฎี อย่างเดียว และสอดคล้องกับ นวัสนันท์ วงศ์ประสิทธิ์ (2557) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนด้านการแพทย์และพยาบาลเป็นการ เรียนที่ต้องเน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญและควรพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ จากงานประจำ

2. จากการศึกษาพบประเด็นความต้องการในการพัฒนา

บุคลากรทางสาธารณสุข ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน รองลงมา ได้แก่ การให้อบรมภาษาอาเซียนเพื่อให้สามารถสื่อสาร กับผู้ป่วยได้อย่างน้อย 1 ภาษา เช่น กัมพูชา พม่า เป็นต้น สอดคล้อง กับการศึกษาของ กนกวรรณ สมรักษ์ (2555) ที่ศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่อง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของคนทำงานในกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มพฤติกรรมในเรื่องการศึกษาเรียนรู้ใน เรื่องอาเซียนมากขึ้น ทั้งด้านภาษา สังคมวัฒนธรรมเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงและก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ทั้งนี้อาจเนื่องจากจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดที่มีแรงงาน ต่างด้าวที่เข้ามาเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายและได้รับอนุญาตให้ ทำงานจำนวนมาก คือ จำนวน 7,620 คน จำแนกเป็นสัญชาติพม่า มากที่สุด รองลงมา สัญชาติกัมพูชา และสัญชาติลาว ตามลำดับ (สำนักงานแรงงานจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2555, หน้า 2) โดยอาชีพหลัก ของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทราเป็น ประมงน้ำจืด เกษตรกรรม และโรงงานอุตสาหกรรม แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานส่วนใหญ่ มาทำงานเป็นลูกจ้างในอาชีพหลักเหล่านั้น จึงมีความจำเป็นที่จะ ต้องใช้ภาษาในการพูดคุยสื่อสารให้เข้าใจ โดยเฉพาะเมื่อแรงงาน เหล่านั้นเจ็บป่วยแล้วมารับการรักษาที่โรงพยาบาลของประเทศไทย บุคลากรด้านสาธารณสุขซึ่งมีหน้าที่ให้การรักษาพยาบาลอย่างเท่า เทียมกันกับประชาชนทุกคนโดยไม่แบ่งชนชาติศาสนาตามคำ ประกาศสิทธิผู้ป่วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสื่อสารกับผู้ป่วยเพื่อ จะได้ให้การรักษาพยาบาลได้ถูกต้อง ไม่เช่นนั้นอาจส่งผลให้เกิดการ รักษาผิดพลาดและมีภาวะแทรกซ้อนจากการรักษาพยาบาลได้ ดังนั้นเมื่อประเทศไทยก้าวสู่ประชาคมอาเซียนตามมุมมองผู้บริหาร ทางสาธารณสุขแล้วบุคลากรด้านสาธารณสุขจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะ ต้องมีคุณลักษณะในการสามารถพูดภาษาอาเซียนที่จำเป็นตาม บริบทพื้นที่ได้ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ที่เน้นในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรทางสุขภาพเพื่อก้าวสู่ ประชาคมอาเซียน โดยกำหนดยุทธศาสตร์สำคัญให้มีพัฒนา ศักยภาพทั้งระดับหน่วยงานและระดับบุคลากรทางสุขภาพ และ ภาษาอาเซียนก็เป็นหนึ่งในความสำคัญที่บุคลากรต้องเรียนรู้ โดยให้ มีการประสานงานกันทั้งภาครัฐและเอกชนให้เกิดความเข้มแข็งตาม นโยบายดังกล่าว (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2555 หน้า 5) สอดคล้องกับ สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2555, หน้า 2-3) ที่กล่าวว่าศูนย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ตอบรับนโยบายการให้ความสำคัญใน ด้านภาษาอาเซียนของรัฐบาลและได้ตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ขึ้นเพื่อเป็นคลังความรู้และภาษาอาเซียน ไว้รองรับนิสิต นักศึกษาและประชาชนที่สนใจในการเตรียมความ

พร้อมด้านภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นกล่าวได้ว่าคุณลักษณะที่สำคัญและนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางสาธารณสุขด้านภาษาอาเซียนนั้นเป็นความจำเป็นและสำคัญเร่งด่วนที่ต้องได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนไทยมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. จากการศึกษาที่พบว่า ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นในความต้องการให้บุคลากรทางสาธารณสุขที่สามารถส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี สอดคล้องกับผลการศึกษานี้ของฉวีวรรณ ชมพูเชา (2555) ที่พบว่าบทบาทของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพประชาชน โดยมีบทบาทด้านการส่งเสริมสุขภาพ ในเรื่องการปฏิบัติการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การส่งเสริมอนามัยแม่และเด็ก การเฝ้าระวังด้านทันตสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 90.00 ส่วนการส่งเสริมสุขภาพภาคประชาชน เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยมีการปฏิบัติครบทุกบทบาทด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 70.60 ซึ่งการปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพนั้นเพื่อมุ่งเน้นให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี

ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลถูกกำหนดให้เป็นโรงพยาบาลในระดับปฐมภูมิของหน่วยบริการด้านสาธารณสุขของประเทศไทย มีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อการสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคของประชาชนเป็นหลัก เนื่องจากเป็นสถานบริการที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ถ้าหากผู้ป่วยมีอาการรุนแรงหรือเจ็บป่วยที่ต้องการแพทย์และเครื่องมือเฉพาะทาง จึงจะดำเนินการส่งต่อไปยังโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิและตติยภูมิตามลำดับ ด้วยมีหน้าที่และบทบาทหลักดังกล่าวจึงทำให้บุคลากรทางสาธารณสุขทุกท่านมีความต้องการที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด จึงต้องการให้มหาวิทยาลัยได้ช่วยสนับสนุนบทบาทในการช่วยพัฒนาให้บุคลากรทางสาธารณสุขให้มีความรู้ในการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี

4. จากการศึกษาที่พบว่า ข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ พบว่า ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อเรียงลำดับข้อเสนอแนะที่มีคะแนนเฉลี่ยจากระดับมากไปหาน้อยสามลำดับแรกได้แก่ ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขที่มีความสามารถส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี มากที่สุด รองลงมา ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขที่มีทักษะในการสื่อสารกับ

บุคคลอื่นเป็นอย่างดี และลำดับที่สาม คือต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งในภาพรวมสามารถกล่าวได้ว่า เป็นประเด็นที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่มีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีเพื่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ การศึกษาของ กิตติพันธ์ เอี่ยมรอด และพิมพ์เพ็ญ เจริญอักษร (2555, หน้า 168-179) ที่พบว่าสมรรถนะของนักวิชาการสาธารณสุขที่ทำงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อประเมินรายชื่อในด้านการวิเคราะห์และวางแผนการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุขของชุมชน พบว่าหัวข้อการจัดทำแผนงานโครงการโดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับปัญหาสาธารณสุขของคนในชุมชน นั้นพบว่าสมรรถนะในระดับต่ำ นั่นคือความสามารถในการให้บริการตามบทบาทของนักวิชาการสาธารณสุขที่เป็นผู้ให้บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพเป็นหลัก ซึ่งในบทบาทดังกล่าวนี้ นักวิชาการสาธารณสุขจะต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดีรวมทั้งการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนเพื่อให้สามารถเข้าถึงปัญหาของชุมชนจึงจะสามารถค้นหาสาเหตุของปัญหาและนำมาวิเคราะห์แนวทางแก้ไขได้ถูกต้องตรงประเด็นปัญหาและเป็นที่ยอมรับและได้รับความร่วมมือจากประชาชนซึ่งเมื่อพบว่าสมรรถนะรายชื่อนี้ อยู่ในระดับต่ำแสดงว่ายังต้องการพัฒนาเพิ่มขึ้นเพื่อให้ นักวิชาการสาธารณสุขมีความสามารถในการให้บริการประชาชนให้มีคุณภาพมากขึ้น จึงมีผลให้ต้องการให้หลักสูตรสาธารณสุขจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพในการทำงานเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของประชาชนเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้อาจเนื่องจากงานด้านสาธารณสุขของประเทศไทยในปัจจุบันกำลังเผชิญกับภาวะการขาดแคลนบุคลากรที่ให้บริการครบทุกตำแหน่งงานโดยเฉพาะแพทย์ พยาบาลที่ควรมีประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง จึงทำให้นักวิชาการสาธารณสุขซึ่งประจำอยู่ในทุกโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำเป็นต้องให้บริการประชาชนในทุกภาระงานที่โรงพยาบาลต้องรับผิดชอบเท่าที่สามารถดำเนินการได้เพื่อวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือผู้ป่วยให้รอดชีวิตหรือส่งต่อไปรับการรักษาต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากบทบาทการให้บริการด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้นดังกล่าวจะให้บริการผู้ป่วยที่มารับบริการที่โรงพยาบาลเป็นส่วนใหญ่หรือเป็นงานเชิงรับและบางแห่งมีปริมาณผู้ป่วยจำนวนมาก จึงมีผลทำให้บทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนเพื่อป้องกันโรคซึ่งเป็นลักษณะงานที่ต้องการการเข้าถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนทั้งรายบุคคลและรายครอบครัว แล้วนำข้อมูลมาวางแผนการส่งเสริมสุขภาพซึ่งเป็นงานเชิงรุกนั้นทำได้ไม่

สมบูรณ์ครบทุกขั้นตอนตามที่ควรจะเป็น จึงเป็นงานที่เป็นโอกาสในการพัฒนาในที่สุด ดังนั้นจึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องการให้มหาวิทยาลัยผลิตผู้ให้บริการด้านสาธารณสุขหรือนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาที่มีความสามารถในการส่งเสริมสุขภาพที่ดี มีทักษะการสื่อสารและเป็นที่ยอมรับของชุมชนมากขึ้นสอดคล้องกับ กฤษณันท์ เลาะหนับ (2555, หน้า 1-8) ที่พบว่า การเตรียมพัฒนาบุคลากรทางด้านสาธารณสุขเพื่อรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน ที่สำคัญของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การพัฒนาด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาให้ตรงกับบริบทความต้องการของชุมชน และการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ รวมทั้งอาจารย์ควรมีทักษะที่หลากหลาย ต้องมีความเข้าใจในนักศึกษา และการเข้าใจสิ่งแวดล้อม หรือแนวโน้มที่จะต้องเผชิญ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรมีวิสัยทัศน์ในการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนเชิงรุก รู้จักการสร้างเครือข่ายกับชุมชนเพื่อเป็นแหล่งการเรียนการสอนที่ดีและเหมาะสมกับชุมชน (Kearney, 1994, pp : 6-8)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยที่พบความต้องการในการให้เพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาสาธารณสุขศาสตร์ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายเพิ่มเวลาการฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาได้ฝึกงานมากขึ้นตามที่บุคลากรที่ทำงานด้านสาธารณสุขต้องการเพื่อตอบสนองความต้องการตามบริบทพื้นที่จริง ส่งผลให้การเรียนการสอนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. จากการวิจัยที่พบความต้องการในการพูดภาษาอาเซียน ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายการสอนหรือฝึกอบรมการพูดฟังภาษาอาเซียนให้บุคลากรที่ทำงานด้านสาธารณสุขอย่างจริงจัง และต่อเนื่องและตรงกับความต้องการตามบริบทพื้นที่จริง เพื่อให้สามารถสื่อสารกับผู้ป่วยที่มาจากอาเซียนได้เข้าใจ ส่งผลให้การรักษามีประสิทธิภาพ
3. จากการศึกษาค้นคว้าที่พบความต้องการในการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ตอบสนองของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน มีความต้องการพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ตอบสนองของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขที่มีความสามารถส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขที่มีทักษะในการสื่อสารกับบุคคลอื่นเป็นอย่างดี และต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น

ได้ดี ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ควรนำมาปรับปรุงหลักสูตรให้นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์มีคุณสมบัติตามที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขต้องการให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของบุคลากรทางสาธารณสุขกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย
2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นกับแรงงานต่างด้าวและประชาชนในประเทศไทย
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการส่งเสริมสุขภาพประชาชนกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย
4. ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้านสาธารณสุขศาสตร์ของไทยในอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ สมรักษ์. (2555). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กฤษณันท์ เลาะหนับ. (2555). การวิเคราะห์อนาคตภาพการพัฒนา กำลังคนสาขาบริการสุขภาพของประเทศไทยในประชาคมอาเซียน. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7. 11 (1), 1-8
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2555). การเตรียมความพร้อมของธุรกิจสุขภาพเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (AEC). **จดหมายข่าวสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์**. 2(6),
- กิตติพันธ์ เอี่ยมรอด และพิมพ์เพ็ญ เจนอักษร. (2555). สมรรถนะของนักวิชาการสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล. **พุทธชินราชเวชสาร**. 29(2), 168-179
- ฉวีวรรณ ชมภูเข. (2558). **บทบาทของของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2558 จาก <http://thailand.digitaljournals.org/index.php/RDHSJ/article/viewFile/13623/13067>
- ทองปาน บุญกุศล, ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล และ วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล. (2555). ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนต่อความสามารถในการถ่ายโยงความรู้

- และความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล.
วารสารพยาบาลทหารบก. 13(2), 28-37
- นวิสนันท์ วงศ์ประสิทธิ์. (2557). การศึกษาแนวทางการสร้างความผูกพันต่อองค์กรตามมุมมองของผู้อำนวยการโรงพยาบาลเอกชนในประเทศไทย. **วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา**. 9(1), 1-12
- _____. (2556). รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงพยาบาลเอกชนในประเทศไทย. **วารสารบริหารศาสตร์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี**. 2(3), 22-37
- มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. (2558). **ประวัติมหาวิทยาลัย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.rru.ac.th/index.php/2012-10-11-08-06-35>
- สงครามชัย ลีทองดี และธิดามณี ใจงาม. (มปป.) ศึกษาสภาพปัญหาและสมรรถนะที่เป็นจริงของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิตในการปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กรณีศึกษาเครือข่ายบริการสุขภาพที่ 9. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัยครั้งที่ 9, 254-262.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2555). ศูนย์อาเซียนศึกษาลึกลับความรู้คู่ความรู้พร้อมการเป็นประชาคมอาเซียน. **จุลสารธรรมศาสตร์**. 45(8)
- สำนักงานแรงงานจังหวัดฉะเชิงเทรา. (2555). **สถานการณ์แรงงานจังหวัดฉะเชิงเทรา**. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558 จาก http://www.flipbooksoft.com/upload/books/10-012/6b388c801791b779a8a2c627071c72f9/3-25551_2.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)**. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and the internalstructure of tests. **Psychometrika**. 22:3, pp. 297-334.
- Kearney, M.L. (1994). **HIGHER EDUCATION STAFF DEVELOPMENT FOR THE 21st CENTURY**. Paris: United Nations Educational.
- Lammintakanen, J., Kivinen, T., & Kinnunen, J. (2008). Human resource development in nursing: views of nurse managers and nursing staff. **Journal of Nursing Management**. 16 (5), pp: 556-564.
- Patton Q. M. (1990). **Qualitative evaluation and research methods**. (2nded). Newbury Park : CA : Sage. Publications
- Swanson, R, . A. & Holton, E, .F. (2001). **Foundations of Human Resource Development**. (3rd ed). San Francisco: Berrett-Koehler.
- Yamane, T. (1973). **Statistics : An Introductory Analysis**. (3rd edition). Newyork : Harper and Row Publication.